Liigesevedeliku uuringud

Liigesevedeliku uuringud (SynF-Diff a, SynF-Diff, SynF-Cryst)

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi hematoloogia labor

Telefon: 617 1393, 617 2026

Üldiseloomustus

Liigese- ehk sünoviaalvedelik on sünoviaalmembraani rakkude – sünoviotsüütide - poolt toodetav vedelik liigeseõõntes, bursades ja kõõlustuppedes. Sünoviaalvedelik moodustub plasma ultrafiltratsioonil läbi sünoviaalmembraani ning sünoviotsüütide sekretsioonist. Selle tulemusena tekkiv vedelik on võideks liigesele ja ainsaks toitaineks metaboolselt aktiivsele liigeskõhrele, milles puuduvad veresooned, lümfisooned ja närvid. Normaalne liigesevedelik on selge kahvatukollane viskoosne vedelik. Vedeliku maht on 0,1 - 3,5 mL.

Liigesevedeliku uuring on ainus kindel meetod septilise artriidi ja kristallide poolt indutseeritud artriidi diagnoosimisel. Leiu alusel saab liigesevedelikke klassifitseerida iseloomulikeks gruppideks - "mittepõletikulisteks", põletikulisteks, septilisteks või veristeks efusioonideks, mis abistab liigesehaiguste diferentsiaaldiagnoosimisel.

Näidustused

- Kristall-artropaatiate ja septilise artriidi diagnoosimine
- Liigesepõletike diferentsiaaldiagnostika

Diagnoosimata ägeda artriidi korral tuleks proov alati saata nii kristallide kui mikrobioloogiliseks uuringuks.

Referentsvahemik

SynF-RBC	<0,002 x 10e12/L
SynF-WBC	<200 x 10e6/L
Mononukleaarid (%)	<75%
Polümorfonukleaarid (%)	<25%

Tsütogramm:

Lümfotsüüdid ca 25%

Monotsüüdid ja mkrofaagid ca 50%

Neutrofiilid <25%

Kristallid Negatiivne

Kliiniline tõlgendus

Test	Mittepõletikuline liigesevedelik (grupp 1)	Põletikuline liigesevedelik (grupp 2)	Septiline liigesevedelik (grupp 3)	Hemorraagiline liigesevedelik (grupp 4)
SynF-WBC (x 10e6/L)	<3000	3000 – 50 000	>50 000	<10 000
SynF-RBC (x 10e12/L)	<0,002	<0,002	<0,002	>0,002
Neutrofiilid (%)	<25%	>50%	>75%	>25%
Mikrobioloogiline külv	Negatiivne	Negatiivne	Positiivne	Negatiivne
Seotud haigused	Osteoartriit Osteokondriit Osteokondromatoos Traumaatiline artriit Neuroartropaatia	Podagra, pseudopodagra Reumatoidartriit Reiteri haigus SLE	Bakteriaalne, seen- või mükobakteriaalne infektsioon	Trauma Hemofiilia Kasvaja Liigese protees

Mononaatrium-uraatkristallid (MSU) liigesvedelikus on diagnostilised kusihappe- (podagra-) artriidile. Kaltsium-pürofosfaat-dihüdraatkristallidega (CPPD) on seotud rühm haigusi, mida nimetatakse pseudopodagraks või kondrokaltsinoosiks. Need haigused on seotud liigeskõhre kaltsifitseerumisega ja siia kuuluvad degeneratiivne artriit ja metaboolsete haigustega (nt. hüpotüreoidism, hüperparatüreoidism, diabetes mellitus) seotud artriidid.

Proovi-/ uuringumaterjal ja proovianum	Liigesevedelik/ liigesevedelik Tsütogramm: K2E/K3E-katsuti (lilla kork) Kristallid: lisandita katsuti (värvitu kork) LH -katsuti (roheline kork)
Uuringumaterjali säilivusaeg, -temperatuur jm transpordi tingimused	Tsütogramm: proov tuua laborisse kohe pärast võtmist, 20±5°C 30 min, 2-8°C 1 p Kristallid: 20±5°C, 2-8°C 5 p
Teostamise sagedus	24 h (tsütogramm analüsaatoril) Tööpäeviti kl 8-16 (tsütogramm mikroskoopial, kristallid liigesevedelikus)
Mõõtemeetod	Hematoloogiline automaatanalüsaator (SynF-WBC, RBC, mononukleaarid, polümorfonukleaarid) Valgusmikroskoopia (tsütogramm) Polarisatsioonimikroskoopia punase kompensaatoriga (kristallid)
HK kood	66211 (tsütogramm analüsaatoril), 66212 (tsütogramm mikroskoopial), 66212 (kristallid)

Kirjandus

1. Brunzel NA. Fundamentals of urine and bofy fluid analysis. 2nd ed. Philadelphia, Saunders 2004.
2. Dieppe PA and Swan AJ. The Identification of Crystals in Synovial Fluid. University of Bristol 1998 (Practical Handbook available on request).

Koostanud

Karel Tomberg, vanemarst-arendusjuht

05.06.2020

Viimati uuendatud 10.11.2024